

Vybraná ustanovení zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

§ 5

Osoby povinné k dani

(1) Osoba povinná k dani je fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti, pokud tento zákon nestanoví v § 5a jinak. Osobou povinnou k dani je i právnická osoba, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání, pokud uskutečňuje ekonomické činnosti.

(2) Ekonomickou činností uvedenou v odstavci 1 se pro účely tohoto zákona rozumí soustavná činnost výrobců, obchodníků a osob poskytujících služby, včetně důlní činnosti a zemědělské výroby a soustavné činnosti vykonávané podle zvláštních právních předpisů, zejména nezávislé činnosti vědecké, literární, umělecké, vychovatelské nebo učitelů, jakož i nezávislé činnosti lékařů, právníků, inženýrů, architektů, dentistů a účetních znalců. Za ekonomickou činnost se také považuje využití hmotného a nehmotného majetku za účelem získání příjmů, pokud je tento majetek využíván soustavně. Samostatně uskutečňovanou ekonomickou činností není činnost zaměstnanců nebo jiných osob, kteří mají uzavřenou smlouvu se zaměstnavatelem, na základě níž vznikne mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem pracovněprávní vztah, případně činnosti osob, které jsou zdaňovány jako příjmy ze závislé činnosti podle zvláštního právního předpisu⁶⁾ nebo jako příjmy, za autorské příspěvky, z nichž je uplatňována zvláštní sazba daně podle zvláštního právního předpisu.⁷⁾

(3) Stát, kraje, obce, organizační složky státu, krajů a obcí, dobrovolné svazky obcí, hlavní město Praha a jeho městské části a právnické osoby založené nebo zřízené zvláštním právním předpisem nebo na základě zvláštního právního předpisu^{7a)} se při výkonu působností v oblasti veřejné správy nepovažují za osoby povinné k dani, a to i v případě, kdy za výkon těchto působností vybírají úplatu^{7b)}. Pokud však uskutečňováním některých z těchto výkonů došlo podle rozhodnutí příslušného orgánu k výraznému narušení hospodářské soutěže, považuje se, pokud jde o tento výkon, za osobu povinnou k dani, a to ode dne nabytí právní moci vydaného rozhodnutí. Osoba podle věty první se však vždy považuje za osobu povinnou k dani, pokud uskutečňuje činnosti uvedené v příloze č. 3.

(4) Za samostatnou osobu povinnou k dani se považuje organizační složka státu, která je účetní jednotkou, a v hlavním městě Praze jak hlavní město Praha, tak i každá jeho městská část.

§ 92a

Režim přenesení daňové povinnosti

(1) V režimu přenesení daňové povinnosti **je plátce, pro kterého bylo zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku uskutečněno**, povinen přiznat a zaplatit daň ke dni uskutečnění zdanitelného plnění.

(2) Plátce, který uskutečnil zdanitelné plnění v režimu přenesení daňové povinnosti, je povinen podle § 26 vystavit daňový doklad s náležitostmi podle § 28 odst. 2 písm. a) až k). Na vystaveném daňovém dokladu uvede sdělení, že výši daně je povinen doplnit a přiznat plátce, pro kterého je plnění uskutečněno.

(3) Plátce, pro kterého je zdanitelné plnění v režimu přenesení daňové povinnosti uskutečněno, je povinen doplnit na obdrženém daňovém dokladu výši daně podle § 28 odst. 2 písm. l). Za správnost vypočtené daně odpovídá plátce, pro kterého je plnění uskutečněno.

(4) Plátce, který uskutečnil zdanitelné plnění v režimu přenesení daňové povinnosti, je povinen vést za každé zdaňovací období evidenci pro daňové účely, ve které je povinen uvést daňové identifikační číslo plátce, pro kterého se zdanitelné plnění uskutečnilo, datum uskutečnění zdanitelného plnění, základ daně, rozsah a předmět plnění.

(5) Plátce, pro kterého bylo uskutečněno zdanitelné plnění v režimu přenesení daňové povinnosti, je povinen vést za každé zdaňovací období evidenci pro daňové účely, ve které je povinen uvést daňové identifikační číslo plátce, který uskutečnil zdanitelné plnění, datum uskutečnění zdanitelného plnění, základ daně, rozsah a předmět plnění.

(6) Plátce, který uskutečnil nebo pro kterého bylo uskutečněno zdanitelné plnění v režimu přenesení daňové povinnosti, je povinen předložit správci daně ve lhůtě pro podání daňového přiznání výpis z evidence pro daňové účely, obsahující údaje podle odstavce 4 nebo 5, a to ve formátu a struktuře zveřejněné správcem daně.

§ 92e

Poskytnutí stavebních nebo montážních prací

Při poskytnutí stavebních prací, které podle sdělení Českého statistického úřadu o zavedení Klasifikace produkce (CZ-CPA) uveřejněného ve Sbírce zákonů odpovídají číselnému kódu klasifikace produkce CZ-CPA 41 až 43 platnému od 1. ledna 2008, plátcí použije plátce režim přenesení daňové povinnosti.

§ 94

Plátcí

(1) **Osoba povinná k dani**, se sídlem nebo místem podnikání v tuzemsku, jejíž obrat za nejvýše 12 kalendářních měsíců přesáhne částku uvedenou v § 6, **se stává plátcem** od prvního dne třetího měsíce následujícího po měsíci, ve kterém překročila stanovený obrat, nestane-li se podle tohoto zákona plátcem dříve. Nesplní-li registrační povinnost podle § 95 odst. 1, stává se plátcem datem účinnosti registrace uvedeným na rozhodnutí o registraci.

(2) Osoba povinná k dani se sídlem nebo místem podnikání v tuzemsku, která

a) uskutečňuje zdanitelná plnění nebo plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně společně s jinými osobami povinnými k dani se sídlem nebo místem podnikání v tuzemsku na základě smlouvy o sdružení 10) nebo jiné obdobné smlouvy, jejíž obrat dosahovaný samostatně mimo sdružení v součtu s obratem dosahovaným společně všemi účastníky sdružení v rámci sdružení překročí obrat stanovený v § 6, se stává plátcem od prvního dne třetího měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byl obrat překročen, nestane-li se podle tohoto zákona plátcem dříve; nesplní-li registrační povinnost podle § 95 odst. 2, stává se plátcem datem účinnosti registrace uvedeným na rozhodnutí o registraci,

b) uskutečňuje zdanitelná plnění nebo plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně společně s jinými osobami povinnými k dani se sídlem nebo místem podnikání v tuzemsku na základě smlouvy o sdružení 10) nebo jiné obdobné smlouvy, stává se plátcem datem účinnosti registrace uvedeným na rozhodnutí o registraci toho účastníka sdružení, který se stal plátcem jako první, nestane-li se podle tohoto zákona plátcem dříve,

c) uzavře smlouvu o sdružení¹⁰⁾ nebo jinou obdobnou smlouvu s plátcem ke společnému uskutečňování zdanitelných plnění nebo plnění osvobozených od daně s nárokem na odpočet daně, stává se plátcem dnem uzavření této smlouvy.

(3) Osoba povinná k dani se sídlem nebo místem podnikání v tuzemsku, která nabývá majetek pro účely uskutečňování ekonomických činností na základě rozhodnutí o privatizaci podle zvláštního právního předpisu, 63) a osoba povinná k dani se sídlem nebo místem podnikání v tuzemsku, která nabývá majetek od plátce na základě smlouvy o prodeji podniku nebo vkladem podniku nebo části podniku, tvořící organizační složku podniku, se stává plátcem dnem nabytí majetku.

(4) Osoby povinné k dani se sídlem nebo místem podnikání v tuzemsku, nebo v jiném členském státě, na které při přeměně společnosti nebo družstva podle zvláštního právního předpisu⁶⁴⁾ přechází nebo je převáděno jmění zanikající společnosti nebo družstva, pokud zanikající společnost nebo družstvo byly plátcem, se stávají plátcem dnem zápisu přeměny do obchodního rejstříku. Právní osoba, která při změně právní formy na jinou formu podle zvláštního právního předpisu⁶⁴⁾ nezaniká ani nepřechází její jmění na právního nástupce, pouze se mění její vnitřní právní poměry a právní postavení jejích společníků, nepřestává být plátcem.

(5) Osoba povinná k dani, která jako osoba oprávněná podle zvláštního právního předpisu pokračuje po zemřelém plátcem v živnosti, se stává plátcem ke dni následujícímu po dni úmrtí plátce. Při ukončení dědického řízení se dědic, kterému je majetek vydáván a který pokračuje po zemřelém plátcem v živnosti, stává plátcem ke dni následujícímu po dni vydání majetku.

(6) Osoba povinná k dani se sídlem nebo místem podnikání v tuzemsku, která pořizuje zboží z jiného členského státu v tuzemsku, se stává plátcem dnem, kdy hodnota pořízeného zboží bez daně v běžném kalendářním roce převyší částku 326 000 Kč. Do celkové hodnoty pořízeného zboží se nezapočítává hodnota nového dopravního prostředku a hodnota zboží, které je předmětem spotřební daně. Plátce je povinen přiznat a zaplatit daň z pořízeného zboží, jehož hodnotou překročí uvedenou částku.

(7) Osoba povinná k dani se sídlem nebo místem podnikání v tuzemsku, která pořizuje v tuzemsku z jiného členského státu nový dopravní prostředek nebo zboží, které je předmětem spotřební daně, se stává plátcem dnem prvního pořízení tohoto zboží.

(8) Osoba povinná k dani, které je poskytnuta služba s místem plnění v tuzemsku podle § 9 odst. 1, s výjimkou služeb osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně, osobou povinnou k dani neusazenou v tuzemsku podle § 108 odst. 2, se stává plátcem dnem poskytnutí této služby. Plátce je povinen přiznat a zaplatit daň již ze služby poskytnuté tento den.

(9) Osoba povinná k dani se sídlem nebo místem podnikání v tuzemsku, které je poskytnuta služba s místem plnění v tuzemsku podle § 10 až 10d a § 10j osobou povinnou k dani neusazenou v tuzemsku podle § 108 odst. 2, se stává plátcem dnem poskytnutí těchto služeb. Plátce je povinen přiznat a zaplatit daň již ze služby poskytnuté tento den.

(10) Osoba povinná k dani se sídlem nebo místem podnikání v tuzemsku, které je dodáno zboží s montáží nebo instalací podle § 7 odst. 3 nebo dodán plyn nebo elektřina podle § 7a odst. 1 nebo 3, s místem plnění v tuzemsku, osobou povinnou k dani neusazenou v tuzemsku podle § 108 odst. 2, se stává plátcem dnem dodání zboží. Plátce je povinen přiznat a zaplatit daň již ze zboží dodaného v tento den.

(11) Osoba povinná k dani se sídlem nebo místem podnikání v tuzemsku, která poskytuje služby s místem plnění v jiném členském státě podle § 9 odst. 1, se stává plátcem dnem poskytnutí těchto služeb, pokud povinnost přiznat a zaplatit daň vzniká příjemci služby.

(12) Osoba povinná k dani se sídlem nebo místem podnikání v tuzemsku, která poskytuje služby s místem plnění v tuzemsku, s výjimkou služeb osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně, a to prostřednictvím své provozovny umístěné mimo tuzemsko, se stává plátcem dnem poskytnutí těchto služeb. Plátce je povinen přiznat a zaplatit daň již ze služby poskytnuté tento den.

(13) Osoba registrovaná k dani v jiném členském státě, která nemá sídlo, místo podnikání ani provozovnu v tuzemsku, nebo zahraniční osoba povinná k dani, která nemá provozovnu v tuzemsku, s výjimkou provozoven, prostřednictvím kterých tyto osoby uskutečňují pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, které uskuteční zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku mimo dovozu zboží, se stávají plátcem dnem uskutečnění tohoto plnění, pokud jsou osobou povinnou přiznat a zaplatit daň. Pokud tyto osoby uskuteční plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet daně, s výjimkou plnění podle § 66, 68 a 69, stávají se plátcem dnem prvního uskutečnění tohoto plnění.

(14) Osoba registrovaná k dani v jiném členském státě, která nemá sídlo ani místo podnikání v tuzemsku, nebo zahraniční osoba povinná k dani, které založí v tuzemsku provozovnu, se stávají plátcem dnem vzniku provozovny, s výjimkou, kdy tyto osoby uskutečňují prostřednictvím provozovny v tuzemsku pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně.

(15) Osoba registrovaná k dani v jiném členském státě, která nemá sídlo, místo podnikání ani provozovnu v tuzemsku, nebo zahraniční osoba povinná k dani, která nemá provozovnu v tuzemsku, s výjimkou provozoven, prostřednictvím kterých tyto osoby uskutečňují pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, pokud pořizují zboží z jiného členského státu v tuzemsku, včetně nového dopravního prostředku a zboží, které je předmětem spotřební daně, kromě zboží pořízeného prostřední osobou v rámci třístranného obchodu podle § 17, se stávají plátcem dnem prvního pořízení zboží.

(16) Osoba registrovaná k dani v jiném členském státě nebo zahraniční osoba povinná k dani, kterým je poskytnuto plnění podle § 92a, s místem plnění v tuzemsku, se stávají plátcem dnem poskytnutí tohoto plnění.

(17) Osoba registrovaná k dani v jiném členském státě, která nemá sídlo, místo podnikání ani provozovnu v tuzemsku, s výjimkou provozovny, prostřednictvím které tato osoba uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, a která uskutečňuje zaslání zboží podle § 18 do tuzemska, které v běžném kalendářním roce přesáhne částku 1 140 000 Kč, se stává plátcem dnem, ve kterém byla tato částka překročena. Osoba registrovaná k dani v jiném členském státě, která nemá sídlo, místo podnikání ani provozovnu v tuzemsku, s výjimkou provozovny, prostřednictvím které tato osoba uskutečňuje pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně, a která uskutečňuje zaslání zboží, které je předmětem spotřební daně, podle § 18 do tuzemska, se stává plátcem dnem prvního dodání tohoto zboží.

(18) Osoba povinná k dani, která dobrovolně podá přihlášku k registraci podle § 95 odst. 7 nebo 8, se stává plátcem datem účinnosti registrace uvedeným na rozhodnutí o registraci.

(19) Osoba identifikovaná k dani podle § 96, která začne uskutečňovat ekonomickou činnost, se stává plátcem dnem zahájení ekonomické činnosti.

(20) Osoba povinná k dani, která je členem skupiny, a v rozsahu, v jakém se její část nestala součástí skupiny podle § 5a uskuteční zdanitelné plnění nebo plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet daně, s výjimkou dovozu zboží nebo plnění podle § 69, s místem plnění v tuzemsku svou částí umístěnou mimo tuzemsko, se stává plátcem dnem uskutečnění tohoto plnění, pokud je osobou povinnou přiznat a zaplatit daň.